

STILLE KRACHT

Elisabeth Riphagen

Glimlachen om het lot

Tijdens haar bezoeken aan Indonesië ontmoet Elisabeth Riphagen regelmatig mensen met een bijzonder verhaal. De mooiste van deze verhalen heeft ze verzameld in haar nieuwste boek: *Achter de eeuwige glimlach*. We spraken met Riphagen over haar speciale band met het Indonesische volk.

Door Anouk Abels

Waar komt jouw fascinatie voor Indonesië vandaan?

'In verband met het werk van mijn man verhuisden we eind jaren zestig naar de binnenlanden van Oost-Indonesië. In die tijd heb ik jeugdgroepen opgezet, werkte ik in een weeshuis en gaf ik Duitse lessen. Toen is er een speciale liefde voor het land ontstaan. Onze twee oudste kinderen zijn er geboren, we spreken de taal en kennen de cultuur goed. Toch blijf je altijd gast in dat land. En zo leefden wij ook.'

Jij en je man zijn nog steeds vaak in Indonesië te vinden, waar jullie hulp bieden aan de armere bevolking. Kun je iets vertellen over projecten waar jullie een rol in hebben gespeeld?

'Mijn man heeft ruim zeventig middelbare scholen, waaronder twintig beroepsscholen, ondersteund. Zelf heb ik vijftig bibliotheken opgezet in de binnenlanden van Sulawesi, Flores, Sumatra, Java, Timor en Sumba. De enige boeken die daar normaliter verkrijgbaar zijn, zijn de Koran en de Bijbel. Mensen in de kampongs hebben over het algemeen geen geld voor boeken, maar zijn

wel dol op lezen. Daarom hebben we iedere bibliotheek van ongeveer 5.000 boeken voorzien.'

Kun je de Indonesische cultuur typeren?

'Mijn boek heet niet voor niets *Achter de eeuwige glimlach*: de mensen zijn hartelijk, spontaan en bevlogen. Er is een grote mate van gastvrijheid. Tegelijkertijd zie je achter die glimlach een verborgen leven. Indonesiërs glimlachen om het lot. Gewoonten en gebruiken liggen diep ingebed in de godsdienst. De glimlach van een Indonesiër kan verschillende betekenissen hebben.'

Indonesiërs worden vaak geconfronteerd met slechte levensomstandigheden, zoals armoede, verslavingen en ziektes. Hoe kunnen ze hun 'eeuwige glimlach' combineren met die ellende?

'Vooral de Indonesische vrouwen zitten vol kracht: ze gaan ervan uit dat het kwaad hen niet kapot kan krijgen. Ook leven Indonesiërs in het moment van nu. Een ouder van een ziek kind denkt er niet aan of er morgen wel genoeg eten is. Tegelijkertijd zijn ze altijd bezig met het leven én de dood. Ik heb een periode doorgebracht in een dorp aan de voet van een werkende vulkaan. Toch vreesde niemand daar een uitbarsting: als we dood gaan, schuilt daar immers een betekenis achter. Sterker nog: een Indonesiër gaat ervan uit dat al zijn daden en zijn hele leven betekenis hebben.'

De verhalen in *Achter de eeuwige glimlach* zijn gebaseerd op gesprekken die je met mensen voerde. Hoe kwamen die gesprekken tot stand?

'Tijdens mijn werk in de afgelegen kampongs kwamen de verhalen vanzelf los. Ook tijdens de trainingen die ik geef, vertellen de

'Indonesische vrouwen zitten vol kracht: ze gaan ervan uit dat het kwaad hen niet kapot kan krijgen'

mensen mij veel. Na ieder gesprek vraag ik of ze het goed vinden als ik hun verhaal opschrijf. Ook ontstaan er spontane gesprekken als ik over straat loop. In dat geval kijk ik mensen aan en zie ik of ze met me in gesprek willen gaan. Het helpt dat ik hun taal spreek, klein en slank ben: ik kom niet bedreigend over.'

Een paar verhalen lijken meer op fabels dan waargebeurde verhalen.

'Alles is ontstaan uit gesprekken die ik echt gevoerd heb. Er zijn wel drie verhalen gebaseerd op overleveringen, die in de avond bij houtvuren op de rijstvelden aan elkaar worden verteld. Het zijn vertellingen die bijdragen aan het idee dat het leven betekenis heeft.'

Is er een gesprek dat jou buitengewoon geraakt heeft?

'Ieder verhaal raakt me diep. Erg bijzonder vond ik de ontmoeting met Claudia op Flores. Dit briljante meisje van dertien vertelde me dat ze graag wilde studeren, maar dat haar ouders het niet konden betalen. Claudia wil schrijver, rechter en dokter worden. Haar plan is om na haar studie terug te keren naar de kampong om mensen te helpen. Als rechter wil ze de corruptie in het land tegengaan. Haar droom kan alleen uitkomen als er mensen zijn die haar studie bekostigen. Onderwijs is de enige mogelijkheid om aan de misère te ontkomen en een strijdbaar iemand te worden. Zij wil er helemaal voor gaan. Dit raakt me en we zullen haar ondersteunen.'

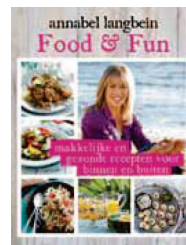

GEZOND ETEN

Nieuwe kookboeken, vol pittige gerechten, smaakvolle hapjes en heerlijke cocktails.

FOOD & FUN

Anabel Langbeins *Food & Fun* staat helemaal in het teken van de zomer. Dit boek bevat meer dan 150 recepten die niet kunnen mislukken, menu-ideeën voor elke gelegenheid en eindeloze inspiratie voor ontbijtjes, barbecues, *finger food* en snelle maaltijden voor het hele gezin. Er is een basisboodschappenlijst die ervoor zorgt dat je nooit misgrijpt, er zijn recepten voor originele huisgemaakte culinaire cadeautjes en inspirerende reisverhalen. De foto's en vormgeving spatten van de pagina's af.

Anabel Langbein, *Food en fun*, Uitgeverij Van Dishoeck, ISBN 978 90 00 33978 5 (€ 17,50)

TAPAS

Spaanse tapas zijn niet meer weg te denken uit onze keuken. Als borrelhapje, complete tapasmaaltijd, bij de picknick op een mooie zomerdag, bij elke feestelijke gelegenheid of bij het aperitief voor een diner. In dit boek vind je klassiekers als patatas bravas, tortilla, gazpacho en banderilla, maar ook minder bekende authentieke tapas, zoals sardines in escabeche, in wijn gekookte chorizo, beignets van klipvis en kroketjes gevuld met serrano.

Valerie Berry, *Tapas*, vertaling: Henja Schneider, Uitgeverij Good Cook Publishing, ISBN 978 94 614 3101 1 (€ 14,95)

DE BRAZILIAANSE KEUKEN

Brazilië is een enorm uitgestrekt land met een overvloed aan uitzonderlijke ingrediënten en een schat aan etnische, culinaire invloeden; daaruit is een van de spannendste keukens ter wereld voortgekomen. In dit grensverleggende boek geven rijzende ster Thiago Castanho en een team van de meest innovatieve koks in Brazilië u een kijkje in de Braziliaanse keuken, met al zijn bijzondere gerechten en opmerkelijke tradities en gebruiken. Met meer dan 100 recepten voor *streetfood*, visschotels, zoetigheden, cocktails en nog veel meer!

Thiago Castanho, Luciana Bianchi, *De Braziliaanse keuken*, vertaling: Wilma Hoving, Veltman Uitgevers B.V., ISBN 978 90 483 1000 5 (€ 25,00)

LEKKER VEEL KOOKBOEKEN!

VIND JE OP
WWW.BOEKENKRANT.COM